

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 26. septembra 2013*

„Odvolanie — Európska chemická agentúra (ECHA) — Registrácia, hodnotenie a autorizácia chemických látok — Nariadenie (ES) č. 1907/2006 (nariadenie REACH) — Články 57 a 59 — Látky podliehajúce autorizácii — Identifikácia akrylamidu ako látky vzbudzujúcej veľmi veľké obavy — Zahrnutie do zoznamu navrhovaných látok — Uverejnenie zoznamu na internetovej stránke ECHA — Žaloba o neplatnosť podaná pred týmto uverejnením — Prípustnosť“

Vo veci C-626/11 P,

ktorej predmetom je odvolanie podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, podané 30. novembra 2011,

Polyelectrolyte Producers Group GEIE (PPG), so sídlom v Bruseli (Belgicko),

SNF SAS, so sídlom v Andrézieux-Bouthéon (Francúzsko),

v zastúpení: R. Cana a K. Van Maldegem, avocats,

odvolatelia,

ďalší účastníci konania:

Európska chemická agentúra (ECHA), v zastúpení: M. Heikkilä a W. Broere, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci J. Stuyck, advocaat,

žalovaná v prvostupňovom konaní,

Holandské kráľovstvo, v zastúpení: C. Wissels a B. Koopman, splnomocnené zástupkyne,

Európska komisia, v zastúpení: P. Oliver a E. Manhaeve, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

vedľajší účastníci konania v prvostupňovom konaní,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory L. Bay Larsen, sudcovia J. Malenovský, U. Löhmus (spravodajca), M. Safjan a A. Prechal,

generálny advokát: P. Cruz Villalón,

tajomník: L. Hewlett, hlavná referentka,

* Jazyk konania: angličtina.

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 14. novembra 2012,
po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 21. marca 2013,
vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Polyelectrolyte Producers Group GEIE (PPG) (ďalej len „PPG“) a SNF SAS (ďalej len „SNF“) sa svojím odvolaním domáhajú zrušenia uznesenia Všeobecného súdu Európskej únie z 21. septembra 2011, PPG a SNF/ECHA (T-1/10, Zb. s. II-6573, ďalej len „napadnuté uznesenie“), ktorým Všeobecný súd odmietol ako neprípustnú ich žalobu smerujúcu k zrušeniu rozhodnutia Európskej chemickej agentúry (ECHA), ktorým sa akrylamid (ES č. 201-173-7) identifikuje ako látka spĺňajúca kritériá stanovené v článku 57 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií (REACH) a o zriadení Európskej chemickej agentúry, o zmene a doplnení smernice 1999/45/ES a o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 793/93 a nariadenia Komisie (ES) č. 1488/94, smernice Rady 76/769/EHS a smerníc Komisie 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (Ú. v. EÚ L 396, s. 1, ďalej len „nariadenie REACH“) v súlade s článkom 59 tohto nariadenia (ďalej len „sporné rozhodnutie“).

Právny rámec

Nariadenie REACH

- 2 V článku 57 nariadenia REACH sa uvádzajú látky, ktoré môžu byť zahrnuté do prílohy XIV tohto nariadenia, nazvanej „Zoznam látok podliehajúcich autorizácii“. V článku 57 písm. a) a b) tohto nariadenia sa uvádzajú látky spĺňajúce kritériá klasifikácie ako karcinogénne a mutagénne látky zaradené do určitých kategórií.
- 3 Podľa článku 59 tohto nariadenia, nazvaného „Identifikácia látok uvedených v článku 57“:

„1. Postup stanovený v odsekoch 2 až 10 tohto článku sa uplatňuje na účely identifikácie látok, ktoré spĺňajú kritériá uvedené v článku 57, a stanovenia zoznamu látok navrhovaných na zahrnutie do prílohy XIV [(ďalej len ‚zoznam navrhovaných látok‘)]. ...

...

3. Každý členský štát môže pripraviť dokumentáciu podľa prílohy XV pre látky, ktoré podľa jeho názoru spĺňajú kritériá stanovené v článku 57 a zaslať ju [ECHA]. ... [ECHA] túto dokumentáciu prístupnú ostatným členským štátom do 30 dní od prijatia.

4. [ECHA] na svojej internetovej stránke zverejní oznámenie, že pre látku je pripravená dokumentácia podľa prílohy XV. [ECHA] vyzve všetky zainteresované strany, aby jej v stanovenej lehote predložili pripomienky.

5. Do 60 dní od rozoslania môžu ostatné členské štáty alebo [ECHA] vzniesť pripomienky k identifikácii látky v dokumentácii poskytnutej [ECHA] vo vzťahu ku kritériám článku 57.

6. Ak [ECHA] nedostane alebo nevznesie žiadne pripomienky, zahrnie túto látku do zoznamu uvedeného v odseku 1. ...

7. Ak [ECHA] vznesie alebo dostane pripomienky, postúpi dokumentáciu výboru členských štátov do 15 dní od uplynutia 60-dňovej lehoty uvedenej v odseku 5.

8. Ak do 30 dní od postúpenia výbor členských štátov dosiahne jednomyselnú dohodu o identifikácii, [ECHA] danú látku zahrnie do zoznamu uvedeného v odseku 1. ...

...

10. [ECHA] uverejní a aktualizuje zoznam uvedený v odseku 1 na svojej internetovej stránke bezodkladne po prijatí rozhodnutia o zahrnutí látky.“

Okolnosti predchádzajúce sporu a sporné rozhodnutie

- 4 PPG je európskym zoskupením hospodárskych záujmov zastupujúcim záujmy spoločností, ktoré vyrábajú a/alebo dovážajú polyelektrolyty, polyakrylamidy a/alebo iné polyméry s obsahom akrylamidu. SNF je jedným z jeho členov.
- 5 Dňa 25. augusta 2009 odovzdalo Holandské kráľovstvo ECHA dokumentáciu, ktorú vypracovalo a ktorá sa týka identifikácie akrylamidu ako látky spĺňajúcej kritériá uvedené v článku 57 písm. a) a b) nariadenia REACH.
- 6 Dňa 31. augusta 2009 ECHA uverejnila na svojej internetovej stránke oznámenie, v ktorom vyzvala dotknuté strany, aby predložili svoje pripomienky k dokumentácii vypracovanej v súvislosti s akrylamidom. Takisto vyzvala príslušné orgány ďalších členských štátov, aby v tejto veci predložili svoje pripomienky.
- 7 ECHA po tom, čo získala pripomienky k tejto dokumentácii, a to najmä od PPG, a vyjadrenie Holandského kráľovstva k týmto pripomienkam, postúpila uvedenú dokumentáciu výboru členských štátov, ktorý 27. novembra 2009 dospel k jednomyselnej dohode o identifikácii akrylamidu ako látky vzbudzujúcej veľmi veľké obavy, a to z dôvodu, že táto látka spĺňa kritériá uvedené v článku 57 písm. a) a b) nariadenia REACH.
- 8 Dňa 7. decembra 2009 ECHA uverejnila tlačové komuniké oznamujúce jednak, že výbor členských štátov dospel k uvedenej jednomyselnej dohode o identifikácii akrylamidu a ďalších štrnástich látok ako látok vzbudzujúcich veľmi veľké obavy, keďže tieto látky spĺňajú kritériá uvedené v článku 57 nariadenia REACH, a jednak, že v januári 2010 bude formálne aktualizovaný zoznam navrhovaných látok.
- 9 Dňa 22. decembra 2009 výkonný riaditeľ ECHA prijal s účinnosťou stanovenou na 13. január 2010 rozhodnutie ED/68/2009 o zahrnutí uvedených pätnástich látok do zoznamu navrhovaných látok k uvedenému dátumu.
- 10 Dňa 30. marca 2010 bol tento zoznam zahrnujúci akrylamid uverejnený na internetovej stránke ECHA.

Konanie pred Všeobecným súdom a napadnuté uznesenie

- 11 Z napadnutého uznesenia vyplýva, že návrhom doručeným do kancelárie Všeobecného súdu 4. januára 2010 PPG a SNF podali žalobu smerujúcu k zrušeniu sporného rozhodnutia.

- 12 Dňa 17. marca 2010 ECHA podaním do kancelárie Všeobecného súdu vzniesla voči tejto žalobe námietku neprípustnosti. Uviedla tri výhrady založené na povahe sporného rozhodnutia, na tom, že toto rozhodnutie sa žalobcov priamo netýkalo, ako aj na skutočnosti, že toto rozhodnutie, ktoré nebolo regulačným aktom v zmysle článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ, sa ich osobne netýkalo.
- 13 Čo sa týka výhrady založenej na povahe sporného rozhodnutia, ECHA v podstate tvrdila, že žalobcovia poukázanim na jednomyselnú dohodu výboru členských štátov ECHA, ku ktorej došlo 27. novembra 2009, spochybnili prípravný akt, ktorý nemá voči tretím osobám vyvolávať právne účinky v zmysle článku 263 prvého odseku druhej vety ZFEÚ.
- 14 Holandské kráľovstvo, ktorému bol povolený vstup do konania ako vedľajšiemu účastníkovi konania na podporu návrhov ECHA, podporuje výhrady, ktoré uviedla ECHA.
- 15 Európska komisia, ktorej bol tiež povolený vstup do konania ako vedľajšiemu účastníkovi konania, podporuje argumentáciu ECHA založenú na povahe sporného rozhodnutia a na tom, že žalobcovia neboli priamo dotknutí. Okrem toho tvrdila, že žaloba nespĺňa požiadavky stanovené v článku 44 ods. 1 písm. c) Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu, keďže nie je jasná.
- 16 Všeobecný súd v prvom rade preskúmal túto poslednú uvedenú výhradu. Uviedol, že podmienky prípustnosti žaloby a v nej uvedených výhrad sú súčasťou verejného poriadku, takže ich môže skúmať bez návrhu, pričom pripomenul, že vedľajší účastník konania nemôže vzniesť námietku neprípustnosti, ktorú nevzniesol účastník konania, ktorého podporuje.
- 17 Všeobecný súd uvedenú výhradu zamietol, pričom v bode 34 napadnutého uznesenia usúdil, že z právneho hľadiska zo žaloby dostatočne vyplýva, že predmetom sporu je akt ECHA prijatý v konaní podľa článku 59 nariadenia REACH, ktorým bol akrylamid identifikovaný ako látka zodpovedajúca kritériám uvedeným v článku 57 uvedeného nariadenia, ktorého obsah bol vymedzený jednomyselnou dohodou výboru členských štátov 27. novembra 2009 a ktorého výkon spočíval v zahrnutí akrylamidu do zoznamu navrhovaných látok uverejneného na internetovej stránke ECHA, pričom uverejnenie bolo stanovené na 13. januára 2010 a nakoniec k nemu došlo 30. marca 2010.
- 18 V druhom rade, pokiaľ ide o výhradu založenú na povahe sporného rozhodnutia, ktorú vzniesla ECHA, Všeobecný súd v bode 41 napadnutého uznesenia usúdil, že nie je potrebné, aby sa vyslovil k argumentácii týkajúcej sa údajnej prípravnej povahy jednomyselnej dohody výboru členských štátov, keďže sporné rozhodnutie v okamihu, keď sa skúmala prípustnosť tejto žaloby, t. j. v okamihu podania žaloby, nevyvolávalo právne účinky voči tretím osobám.
- 19 V tejto súvislosti Všeobecný súd v bode 45 napadnutého uznesenia konštatoval, že žaloba bola síce podaná po tom, čo výbor členských štátov dosiahol jednomyselnú dohodu o identifikácii akrylamidu ako látky vzbudzujúcej veľmi veľké obavy a výkonný riaditeľ prijal rozhodnutie o zahrnutí tejto látky do zoznamu navrhovaných látok, avšak pred 13. januárom 2010, teda pred dátumom nadobudnutia účinnosti tohto rozhodnutia, ako aj zahrnutia akrylamidu do tohto zoznamu.
- 20 V bode 49 napadnutého uznesenia Všeobecný súd na jednej strane usúdil, že akt o identifikácii určitej látky ako látky vzbudzujúcej veľmi veľké obavy nemá za cieľ vyvolávať právne účinky vo vzťahu k tretím osobám pred zahrnutím tejto látky do zoznamu navrhovaných látok a že tento akt sa môže stať pre dotknuté osoby právne záväzný až od uverejnenia a aktualizácie tohto zoznamu obsahujúceho uvedenú látku na internetovej stránke ECHA v súlade s článkom 59 ods. 10 nariadenia REACH. Na druhej strane Všeobecný súd konštatoval, že lehota na podanie žaloby proti uvedenému aktu môže podľa článku 263 šiesteho odseku ZFEÚ začať plynúť tiež až po tomto uverejnení.
- 21 V dôsledku toho Všeobecný súd odmietol podanú žalobu ako neprípustnú bez toho, aby preskúmal ostatné výhrady, ktoré vzniesla ECHA.

Návrhy účastníkov konania

- 22 Odvolatelia navrhujú, aby Súdny dvor zrušil napadnuté uznesenie, ako aj sporné rozhodnutie alebo subsidiárne vrátil vec Všeobecnému súdu, aby rozhodol o ich žalobe, a uložil ECHA povinnosť nahradiť trovy konania.
- 23 ECHA, ako aj Holandské kráľovstvo a Komisia, ktoré podporovali ECHA v prvostupňovom konaní, navrhujú, aby Súdny dvor vyhlásil odvolanie za nedôvodné a uložil odvolateľom povinnosť nahradiť trovy konania.

O odvolaní

Argumentácia účastníkov konania

- 24 Odvolatelia uvádzajú jediný odvolací dôvod založený na nesprávnom právnom posúdení, ktorého sa dopustil Všeobecný súd pri výklade a uplatnení nariadenia REACH, keďže rozhodol, že identifikácia určitej látky ako látky vzbudzujúcej veľmi veľké obavy výborom členských štátov ECHA v súlade s článkom 59 ods. 8 tohto nariadenia nie je rozhodnutím, ktorého účelom je vyvolávať právne účinky vo vzťahu k tretím osobám pred uverejnením zoznamu navrhovaných látok, ktorý zahŕňa túto látku.
- 25 Odvolatelia tvrdia, že na rozdiel od toho, čo Všeobecný súd konštatoval v bode 47 napadnutého uznesenia, z rôznych odkazov na „identifikáciu“ a „zahrnutie“ v ustanoveniach nariadenia REACH spresňujúcich povinnosti informovania vyplýva, že normotvorca Únie zamýšľal založiť také povinnosti vyplývajúce z identifikácie látky v štádiu pred zahrnutím tejto látky do zoznamu navrhovaných látok.
- 26 ECHA, ktorú podporuje Holandské kráľovstvo, pripomína, že v prípade aktov prijatých počas konania pozostávajúceho z viacerých etáp jedine opatrenia upravujúce konečné stanovisko inštitúcie alebo dotknutého orgánu na konci tohto konania sú aktmi, ktoré možno spochybníť. Tvrdí, že v prejednávanom prípade je zahrnutie akrylamidu do zoznamu navrhovaných látok, tak ako bol uverejnený 30. marca 2010, aktom, ktorý môže vyvolávať právne účinky, zatiaľ čo dohoda výboru členských štátov je prípravným aktom, ktorý sám osebe nie je právne záväzný.
- 27 Podľa Komisie skutočnosť, že jednomyselná dohoda výboru členských štátov nenecháva nijaký priestor pre voľnú úvahu v súvislosti so zahrnutím určitej látky do zoznamu látok navrhovaných na zahrnutie, neznamená, že by táto dohoda predstavovala konečný akt, voči ktorému možno podať žalobu alebo ktorý by mohol nahradiť rozhodnutie ECHA prijaté podľa článku 59 ods. 8 nariadenia REACH.
- 28 Komisia tvrdí, že nijaké ustanovenie tohto nariadenia neuvádza, že by existoval rozdiel medzi identifikáciou látky a jej zahrnutím do zoznamu navrhovaných látok. Naproti tomu z článku 59 uvedeného nariadenia vyplýva, že látky sú identifikované ako látky vzbudzujúce veľmi veľké obavy iba na účely ich zahrnutia do tohto zoznamu.

Posúdenie Súdnym dvorom

- 29 Najskôr treba uviesť, že je nesporné, že predmetom žaloby, ktorú podali PPG a SNF, je akt ECHA opísaný Všeobecným súdom v bode 34 napadnutého uznesenia, a to akt, ktorý je výsledkom konania podľa článku 59 nariadenia REACH, identifikujúci akrylamid ako látku spĺňajúcu kritériá uvedené v článku 57 tohto nariadenia.
- 30 Ako Všeobecný súd uviedol v tomto uznesení, taký akt môže byť predmetom žaloby o neplatnosť podľa článku 263 prvého odseku druhej vety ZFEÚ, keďže ho prijala agentúra Európskej únie, v tomto prípade ECHA, a jeho účelom je vyvolávať právne účinky vo vzťahu k tretím osobám. Viaceré

ustanovenia nariadenia REACH, tak ako sú citované najmä v bode 42 uvedeného uznesenia, totiž stanovujú povinnosť informovania vyplývajúcu z aktu o identifikácii určitej látky, ktorý bol prijatý v rámci konania podľa článku 59 tohto nariadenia.

- 31 Všeobecný súd v bode 49 napadnutého uznesenia takisto správne konštatoval, že právne povinnosti vyplývajúce z aktu o identifikácii určitej látky ako látky vzbudzujúcej veľmi veľké obavy, ktorý bol prijatý v rámci konania uvedeného v článku 59 uvedeného nariadenia, sa stávajú pre dotknuté osoby záväzné až od uverejnenia zoznamu navrhovaných látok obsahujúceho túto látku, pričom také uverejnenie je stanovené v odseku 10 tohto článku.
- 32 Ak je totiž uverejnenie aktu stanovené v právnej úprave Únie, potom až od momentu tohto uverejnenia môžu uvedené osoby jasne poznať svoje práva a povinnosti a v dôsledku toho prijať nevyhnutné opatrenia (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. marca 2009, Heinrich, C-345/06, Zb. s. I-1659, bod 44).
- 33 V dôsledku toho s cieľom priznať dotknutým osobám dostatočný časový úsek na spochybnenie uverejneného aktu Únie na základe znalosti všetkých skutočností začne v súlade s článkom 263 šiestym odsekom ZFEÚ plynúť lehota na podanie žaloby proti takému aktu až od jeho uverejnenia.
- 34 Na rozdiel od toho, čo usúdil Všeobecný súd v napadnutom uznesení, však z toho nevyplýva, že by žalobca nemohol spochybníť akt prijatý Úniou ešte pred jeho uverejnením.
- 35 V tejto súvislosti Súdny dvor v bode 8 rozsudku z 19. septembra 1985, Hoogovens Groep/Komisia (172/83 a 226/83, Zb. s. 2831), už rozhodol, že ustanovenia článku 33 tretieho odseku Zmluvy o ESUO, ktoré spresňujú formality – oznámenie alebo uverejnenie – od ktorých začína plynúť lehota na podanie žaloby, nie sú prekážkou toho, aby žalobca podal svoju žalobu na Súdny dvor po tom, čo bolo prijaté sporné rozhodnutie, bez toho, aby čakal na jeho oznámenie alebo uverejnenie, takže voči jednej zo žalôb, na základe ktorej bol vydaný uvedený rozsudok, nebolo možné vzniesť námietku neprípustnosti z dôvodu jej podania do kancelárie Súdneho dvora pred uverejnením tohto rozhodnutia.
- 36 Nič v ustanoveniach článku 263 šiesteho odseku ZFEÚ, ktorý zodpovedá článku 33 tretiemu odseku Zmluvy o ESUO, nebráni tomu, aby sa táto judikatúra použila na prejednávaný prípad.
- 37 Naproti tomu, ako uviedol generálny advokát v bode 55 svojich návrhov, hoci z ustálenej judikatúry vyplýva, že aktmi alebo rozhodnutiami, ktoré môžu byť predmetom žaloby o neplatnosť v zmysle článku 263 ZFEÚ, sú opatrenia s právne záväznými účinkami, ktoré môžu zasiahnuť do záujmov žalobcu tým, že podstatným spôsobom zmenia jeho právne postavenie (pozri rozsudok z 12. septembra 2006, Reynolds Tobacco a i./Komisia, C-131/03 P, Zb. s. I-7795, bod 54 a citovanú judikatúru), v tomto článku sa nespresňuje, či podanie takej žaloby závisí od uverejnenia alebo oznámenia týchto aktov alebo rozhodnutí.
- 38 Navyše podanie žaloby proti aktu Únie pred jeho uverejnením a po tom, čo bol tento akt prijatý, nijako neovplyvňuje účel lehoty na podanie žaloby, ktorý podľa ustálenej judikatúry spočíva v zabezpečení právnej istoty a zamedzení časovo neobmedzeného spochybňovania aktov Únie, ktoré vyvolávajú právne účinky (pozri rozsudky z 22. októbra 2002, National Farmers' Union, C-241/01, Zb. s. I-9079, bod 34, ako aj z 23. apríla 2013, Gbagbo a i./Rada, C-478/11 P až C-482/11 P, bod 62).
- 39 V dôsledku toho, ako uviedol generálny advokát v bode 56 svojich návrhov, hoci od uverejnenia aktu začínajú plynúť lehota na podanie žaloby, po ktorých uplynutí sa tento akt stane konečným, toto uverejnenie nie je podmienkou vzniku práva podať proti predmetnému aktu žalobu.

- 40 V prejednávacom prípade Všeobecný súd v bode 45 napadnutého uznesenia konštatoval, že žaloba, na základe ktorej sa začalo konanie, bola podaná tak po tom, čo výbor členských štátov dosiahol jednomyseľnú dohodu o tejto identifikácii, ako aj po tom, čo bolo prijaté rozhodnutie výkonného riaditeľa ECHA z 22. decembra 2009, ktoré je rozhodnutím. Z toho vyplýva, že v deň podania tejto žaloby, t. j. 4. januára 2010, bolo sporné rozhodnutie s konečnou platnosťou prijaté.
- 41 Všeobecný súd tak nesprávne dospel k záveru o neprípustnosti uvedenej žaloby z dôvodu, že bola podaná pred dátumom uverejnenia sporného rozhodnutia prostredníctvom zahrnutia akrylamidu do zoznamu navrhovaných látok na internetovej stránke ECHA, ktoré bolo pôvodne stanovené na 13. január 2010, avšak napokon k nemu došlo 30. marca 2010.
- 42 Je preto potrebné vyhovieť jedinému odvolaciemu dôvodu odvolateľov a v dôsledku toho aj ich odvolaniu a zrušiť napadnuté uznesenie.
- 43 V súlade s článkom 61 prvým odsekom Štatútu Súdneho dvora Európskej únie môže Súdny dvor v prípade zrušenia rozhodnutia Všeobecného súdu buď sám vydať konečný rozsudok vo veci samej, ak to stav konania dovoľuje, alebo vrátiť vec Všeobecnému súdu na ďalšie konanie.
- 44 V prejednávacom prípade, keďže stav konania nedovoľuje rozhodnúť vo veci, treba vrátiť vec Všeobecnému súdu na ďalšie konanie s tým, že o trovách konania sa rozhodne neskôr.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol a vyhlásil:

- 1. Uznesenie Všeobecného súdu Európskej únie z 21. septembra 2011, PPG a SNF/ECHA (T-1/10), sa zrušuje.**
- 2. Prejednávaná vec sa vracia Všeobecnému súdu Európskej únie na ďalšie konanie.**
- 3. O trovách konania sa rozhodne neskôr.**

Podpisy